

Kinderen filmen de toekomst

2

De beste beveiliging ben je zelf

5

Als geweld zich vermomt als liefde

6

Exit uit de criminaliteit

13

Ombudsman	3
Ouderen en geld	8/9
Schone energie	10/11
Jonge mantelzorgers	12
Gemeenteraad	14
Agenda	16

Kaarsen en lucifers zijn onderdeel van het noodpakket.

RIJKSOVERHEID

Wat doet u in een noodsituatie?

Dit voorjaar viel de stroom uit in Spanje. Zomaar ineens. Het gewone leven kwam tot stilstand.

■ ■ Geen licht, telefoons zonder bereik, pinautomaten die uitvielen. Het OV stond stil en verkeerslichten werkten niet meer. Mensen moesten soms uren lopen naar huis of op een station slapen. Zij konden

hun familie niet altijd bereiken of hun kinderen niet ophalen. We zagen het op tv en sociale media. En we hadden het er met elkaar over. Kan dit hier ook gebeuren?

Bent u goed voorbereid als de stroom meerdere dagen uitvalt, of bij wateroverlast door heftige regen? Weet u hoe u aan goede informatie komt als niets meer

werkt? Heeft u contant geld, drinkwater en eten voor een paar dagen in huis? Wie helpt uw hulpbehoevende ouders of burens?

De gemeente en hulpdiensten kunnen in een noodsituatie niet alle inwoners tegelijk helpen. Zorg dus dat u uzelf en de mensen om u heen kunt helpen. Stel uw noodpakket samen en maak een nood-

plan. Praat erover en denk vooruit. Voor half januari krijgt u een boekje thuis van de Rijksoverheid met tips voor een goede voorbereiding. Hoe meer mensen zich voorbereiden op noodsituaties, hoe sterker we in Den Haag zijn.

 Meer informatie?
denhaag.nl/denkvooruit

Nieuwe wethouder

■ Klaas Verschuure is geïnstalleerd als nieuw lid van het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad heeft op 12 november ingestemd met zijn benoeming als wethouder in Den Haag. Verschuure was tussen 2018 en 2022 wethouder in Utrecht. Ook was hij tweede loco-burgemeester. In Den Haag is Verschuure verantwoordelijk voor Stedelijke Ontwikkeling, Bibliotheken en Europa.

Inschrijven buurttuinen tuinseizoen 2026

■ ■ Inwoners van Den Haag kunnen van 15 maart tot 15 november een buurttuin huren van de gemeente. Inschrijven voor het tuinseizoen 2026 kan van 1 tot en met 31 december via denhaag.nl/buurttuinen. In een buurttuin kunt u uw eigen groente, fruit en bloemen verbouwen. Alle tuinen zijn vijftien vierkante meter en vragen zeker vier uur onderhoud per week. Denk aan onkruid wieden, netten zetten, planten

opbinden en water geven. U bent verplicht om de tuin netjes bij te houden. Als er te veel aanmeldingen zijn wordt er half januari geloot.

 Meer informatie?
denhaag.nl/buurttuinen

DenHaag.nl uitgelicht

 Openingstijden rond de feestdagen
Rond Kerstmis en Oud en Nieuw heeft de gemeente aangepaste openingstijden. Op de website vindt u een overzicht van alle openingstijden rond de feestdagen. In de Stadskrant van december volgt alle informatie over de jaarwisseling.
denhaag.nl/feestdagen

Drones, hometraintram en innovatiebrillen

Kinderen maken film over toekomst

Stel dat het aan kinderen zou liggen. Hoe zou Den Haag er dan uitzien over 25 jaar? Met die vraag gingen twintig kinderen aan de slag voor een film over de omgevingsvisie 2050 'Thuis in een groene metropool aan zee'.

Het plan voor een film door kinderen ligt er al sinds februari. Frank van den Beuken, planoloog en project-leider omgevingsvisie bij de gemeente: 'Tijdens het Festival van de toekomst werd de omgevingsvisie gepresenteerd. De directeur van de stichting Leergeld Den Haag, Charlie Ortega, stelde aan toenmalig wethouder Van Asten voor om een kinderversie te produceren van de Haagse omgevingsvisie. Daar reageerde hij enthousiast op. Vervolgens is het plan opgepakt samen met de Haagse Raad van Kinderen, een adviesraad van kinderen voor politieke organisaties.'

Creatieve brainstorm

De kinderen mochten vrij denken over de vijf hoofdlijnen van de visie. Er volgde een workshop scenarioschrijven van twee dagen in het Filmhuis Den Haag. De kinderen werden opgedeeld in groepjes om aan de vijf bewegingen uit het plan te werken onder leiding van stedenbouwkundigen van Archiklas. De sky was daarbij de limit, niet de haalbaarheid van de plannen. Ideeën waren bijvoorbeeld inzet van drones, een tram waarin mensen op een hometrainer fietsen om energie op te wekken en 3D-brillen (innovatiebrillen) om te communiceren. Het resultaat? Een unieke film, opgenomen in verschillende stadsdelen/wijken in Den Haag, die op vrijdag 31 oktober voor het eerst werd vertoond aan de wethouder. Bij de première waren ook de kinderen met hun ouders aanwezig.

Sofia en Taym staan in de startblokken voor de toekomst van hun stad.

HENRIËTTE GUEST

Omgevingsvisie Den Haag 2050

- Vanaf 1 januari 2024 geldt de Omgevingswet. Daarin staat dat elke gemeente een omgevingsvisie moet hebben voor haar grondgebied. Op 18 september 2025 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie Den Haag 2050 vastgesteld. De visie is gemaakt samen met de stad: inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners.
- Stichting Leergeld zet zich in voor gezinnen met geldzorgen en kinderen tussen de 4 - 18 jaar. leergelddenhaag.nl
- Archiklas biedt lessenreeksen, workshops en ateliers over verschillende thema's en werk-vormen. Ontwerp en architectuur staan altijd centraal. archiklas.nl

Primeur op het witte doek

Het is de droom van Sofia (14) om architect te worden. Hoe vond zij het om mee te spelen in de film? 'Heel leuk! Ik heb andere kinderen leren kennen. En ik mocht zelf een huis tekenen met de vraag: Hoe ziet je toekomstige huis eruit? En hoe is het om bijvoorbeeld samen met je oma te wonen in de wijk? Verder heb ik het idee van de drones op het strand bedacht, een vliegende schoonmaakploeg. Die drones waarschuwen ook voor sterke stroming aan de kust.' Myra Park, begeleider van stichting Leergeld Den Haag vult aan: 'Zie het als een soort moderne strandwacht.' Taym (12) wil later vliegtuigmonteur worden en bedacht voor het klimaat een waterkringloop met ideale omstandigheden voor circulatie van wolken en regenwater tijdens perioden van droog weer.

Vis als mascotte

Voor deze publiekversie van de omgevingsvisie blijft het niet bij een filmvertoning. Er wordt bijvoorbeeld gedacht aan een reizende tentoonstelling, zodat de film in de bibliotheken van de stadsdelen getoond wordt. Myra: 'We hebben een kleine vis die steeds opduikt als mascotte bedacht: het omgevingsvissie. Het idee daarachter? In 2050 voel je je als een vis in het water in Den Haag. Met als oproep: Haak jij ook aan?' Check de film en verhalen van inwoners over hun omgeving op de website.

 Meer informatie?
denhaag.nl/omgevingsvisie

Contact met de gemeente

E-mail: denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: denhaag.nl/contact (zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: x.com/gemeentedenhaag, facebook.com/gemeenteDH, instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op overheid.nl/berichten-over-uw-buurt

Afspraak bij de gemeente

Balies Publiekszaken: Heeft u een nieuw paspoort, ID-kaart of rijbewijs nodig? Of wilt u bijvoorbeeld een geboorte aangeven? Voor dit soort producten en diensten kunt u terecht bij de balies Publiekszaken bij Stadhuis Spui (Spui 70) en Stadskantoor Leyweg (Leyweg 813).

Afspraak maken: De gemeente werkt op afspraak. Zo kan de gemeente tijd voor u reserveren en bent u er zeker van dat u goed en snel geholpen wordt. Maak een afspraak via denhaag.nl/afspraak. Lukt het niet om op tijd een afspraak te maken via de website? Dan kunt u bellen naar 14070. De gemeente bekijkt dan of het nodig is de afspraak te vervroegen.

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 17 december
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70, Postbus 12600, 2500 DL Den Haag, telefoon (070) 752 80 66
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Frans van Hilten-Hamouche
Met bijdragen van: Els Barendregt, Marga van der Burgt, Merijn van Grieken, Caroline Ludwig, Hans Oerlemans, Andrea Rodriguez Frohwein en Jetty Scholten
Klachten bezorging: denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, DBV
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl of bel (070) 752 80 66

Wanneer is Den Haag eigenlijk jarig?

Op 27 oktober vierde Amsterdam trots het 750-jarig bestaan van die stad. Maar hoe weten ze nou zo precies dat Amsterdam op 27 oktober 1275 ‘geboren’ is?

■ ■ Was het dan voor die datum een complete wildernis op die plek of is op die datum in de dertiende eeuw het eerste huis neergezet? Nee, zo zit het niet. In de geschiedenis is het gebruikelijk om de oudst bekende schriftelijke bron te zien als begindatum. Dat betekent dat het oudste stukje geschreven Amsterdamse geschiedenis dateert van 27 oktober 1275.

Zes jaar ouder

In Den Haag hebben we heel lang gedacht dat het oudste briefje in 1248 geschreven werd in Den Haag. Daarom vierden wij in 1998 ons 750-jarig bestaan. Totdat onderzoeker en gepensioneerd gemeentearchiefmedewerker Corien Glaudemans in 2018 in het Nationaal

Archief een briefje tegenkwam dat gedateerd is op 6 september 1242. Dat briefje van graaf Willem II van Holland gaat helemaal niet over Den Haag, maar over Dordrecht. Maar het woordje ‘Haag’ of ‘Haga’ staat er wel in. Bleken we ineens zes jaar ouder dan we dachten.

Ineens bleken we zes jaar ouder dan we dachten

Het betekent ook dat Den Haag afgelopen 6 september zijn 783ste verjaardag vierde. Het Haags Gemeentearchief viert de ‘verjaardag van de stad’ steeds met een tentoonstelling in De Galerij, haar

eigen tentoonstellingsruimte op station Spui in de tramtunnel. Voor de 783ste verjaardag van de stad koos het Haags Gemeentearchief ervoor om een wel heel bijzondere periode uit de recente Haagse geschiedenis te herdenken in De Galerij. Toen de coronapandemie uitbrak en Nederland in maart 2020 in lockdown ging, begreep het archief meteen dat deze situatie bijzonder was. Samen met het Haags Historisch Museum gaven ze daarom een opdracht aan fotograaf Sandra Uittenbogaart. Drie maanden lang maakte zij foto's van Den Haag in lockdown. Een deel van die foto's hangt nu in de tramtunnel.

Lees meer over de geschiedenis van Den Haag op de website van het Haags Gemeentearchief haagsgemeentearchief.nl

Duindorp heeft er 23 Politiekids bij

Leerlingen van twee scholen uit Duindorp maakten de afgelopen maand kennis met verschillende beroepen in uniform.

■ ■ Op woensdagmiddagen gingen de 23 leerlingen van PCBS De Meerpaal en OBS De Tweemaster na school, onder begeleiding van het Kinderwerk, op pad met: de politie, jeugdboa's, boswachters, Havenmeesters, dierenambulance en de nautische boa's op zee. De kinderen

kregen praktijklessen en deden leuke activiteiten. Bijvoorbeeld hoe je dieren helpt, hoe je veilig werkt op zee en wat boa's en politie doen in de wijk. Maar ook wat zij zelf kunnen doen; thuis en in de wijk. Op woensdag 15 oktober kregen de 23 kinderen hun Politiekids-diploma. Tijdens een feestelijke middag reikte stadsdeeldirecteur Mendy van Veen de diploma's persoonlijk uit in de Prinses Julianakerk. Duindorp telt nu in

totaal tachtig gediplomeerde Politiekids. Het project is een samenwerking tussen Welzijn Scheveningen, scholen, hulpdiensten en gemeente. Zo maken kinderen op een leuke manier kennis met mensen in uniform en hun werk.

Meer informatie? denhaag.nl/duindorp

Stem op je favoriete sporter

■ De genomineerden voor het Haags Sportgala 2025 zijn bekend en jij kan meehelpen bepalen wie er in elke categorie met de prijs naar huis gaat! Breng vanaf 20 november je stem uit. Tijdens het Haags Sportgala viert de stad de kracht van Haagse sport: van topsporters en talenten tot de onmisbare scheidsrechters en vrijwilligers die alles mogelijk maken.

Stem op jouw favoriet: haagssportgala.nl

Den Haag zorgt voor wilde dieren

In Den Haag leven veel wilde dieren, zoals vossen, egels en eekhoorns. Dankzij meer dan honderd faunapassages kunnen zij veilig door de stad trekken. Desondanks raken dieren soms toch gewond of ziek. Wildopvangcentra vangen ze op en geven zorg. Zij krijgen extra steun. Wat Den Haag doet voor wilde dieren, lees je op hethaagsegroen.nl.

WILDOPVANG HAAGLANDEN

Ombudsman

Toeslagen geblokkeerd

Al enkele maanden zijn de huur- en zorgtoeslag van meneer F. geblokkeerd. Hij komt daardoor financieel krap te zitten, want de vaste lasten lopen immers gewoon door. Wat is hier aan de hand? Op zijn adres staat nog steeds een vroegere bewoner ingeschreven, maar die is al een tijd geleden verhuisd. Meneer vraagt de gemeente om die persoon zo snel mogelijk uit te schrijven en dit door te geven aan de belastingdienst. Daar is een ‘adresonderzoek’ voor nodig dat maximaal twaalf weken mag duren.

Die tijdslimiet verloopt zonder dat meneer iets hoort: geen brief, geen mail, geen telefoontje. Hij probeert zelf tevergeefs contact te krijgen met de betrokken afdeling. Als de gemeente na ruim vier maanden nog niets heeft laten weten, legt meneer de zaak voor aan de ombudsman. ‘Ik heb de toeslagen hard nodig om rond te komen. Hoe lang gaat dit nog duren? Ik voel me machteloos. Iemand uitschrijven is toch niet zo moeilijk.’

De ombudsman pakt de zaak op. Terwijl de behandeltermijn van twaalf weken ruim wordt overschreden, heeft de gemeente nagelaten meneer te informeren

over waarom het zo lang duurt. Op de eerste melding is sowieso nooit een inhoudelijke reactie gekomen. De ombudsman verzoekt de verantwoordelijke afdeling het dossier met spoed te behandelen en meneer in te lichten over de voortgang.

Dat heeft meteen effect. De gemeente sluit het adresonderzoek af en schrijft de ex-bewoner - vanaf de datum van de eerste melding - uit de Basisregistratie Personen (BRP). Nu duidelijk is dat meneer alleen woont, betaalt de belastingdienst alsnog de geblokkeerde toeslagen uit. De gemeente laat de ombudsman weten dat het onderzoek ‘meer tijd heeft gevraagd dan gebruikelijk’. Meneer had hierover bericht moeten ontvangen. Nu dat niet is gebeurd, biedt de gemeente excuses aan.

➔ Heeft u klachten over de gemeente of jeugdzorg en komt u er niet uit? Neem contact op met de Gemeentelijke ombudsman, Carina van Eck of de Jeugdombudsman, Coby van der Kooi. Website: ombudsman.denhaag.nl, jeugdombudsman.denhaag.nl Inlooppreekuur: dinsdag van 12.30 tot 15.00 uur in een bibliotheek, kijk op de website voor de locatie van deze week Mail: ombudsman@denhaag.nl, jeugdombudsman@denhaag.nl Bel: (070) 752 82 00 (werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur) Post: Postbus 16623, 2500 BP Den Haag

Gedenkplaquette Alexei Navalny

■ Wethouder Robert Barker (Buitenruimte) onthulde zaterdag 8 november een gedenkplaquette op een bankje tegenover de Russische ambassade voor de overleden Russische oppositieleider Aleksej Navalny. Dat deed hij in aanwezigheid van Yulia Navalnaya, zijn weduwe. Navalny overleed in 2024 in een Russische gevangenis.

Ruim 500 nieuwe trafohuisjes

■ Den Haag krijgt de komende jaren veel nieuwe trafohuisjes. Er is steeds meer stroom nodig door onder andere elektrisch koken, elektrisch rijden en warmtepompen. Tot 2050 worden er ca. 530 trafohuisjes bijgebouwd. De eerste werkzaamheden starten in 2026 in verschillende wijken. Inwoners en ondernemers krijgen hierover nog informatie.

Meer informatie? denhaag.nl/stroomnet

Meer natuur en groen voor de stad

In Den Haag komt steeds meer groen. De natuur in de stad wordt versterkt en uitgebreid. Ook in wijken komen er veel extra bomen en planten bij. Dat maakt de stad een fijne plek voor mensen en dieren, en het helpt tegen hitte en hevige regens, veroorzaakt door een veranderend klimaat.

Den Haag is een stad met veel steen en een groeiend aantal inwoners. Gelukkig zijn er mooie bossen, parken en duinen waar bewoners graag komen. Maar de natuur staat onder druk; dieren, vogels en insecten hebben steeds minder plek om te leven.

Extra ruimte voor natuur
Daarom komt er op zeven plekken in de stad extra ruimte voor natuur. Bij de Daal en Bergselaan, het Zenderpark en Ver-Huëllweg maken asfalt en stenen plaats voor

Bewoners deelden hun wensen voor het Stellenboschplein met de gemeente en kregen ook een fruitboompje. VALERIE KUYPERS

groen. Ook ontstaan nieuwe natuurgebieden, zoals op de weilanden van Vlietweide en de oude ADS-voetbalvelden bij Loosduinen.

Groen in de wijken
Ook in Haagse wijken komen extra planten en bomen. Ze maken straten in versteende wijken prettiger om in te wonen. Er zijn tientallen kleine en grote ver-

groeningsprojecten, zoals het Rijswijkseplein, de Haagweide en het plein bij de Rozenburgstraat. Het Muzenplein, Stellenboschplein, Plein 1813 en vele andere plekken volgen.

Mooier en gezonder
‘Groen maakt de stad mooier en gezonder’, zegt stadsecoloog Martin van den Hoorn. ‘Groen geeft

frisse lucht, verkoeling en voert regenwater af. In een groene omgeving voelen we ons prettiger en vinden dieren een plek om te leven. Groen is goed voor onze gezondheid én de biodiversiteit. Daarom is meer natuur in de stad enorm belangrijk.”

 Kijk voor het overzicht op denhaag.nl/groen

- Wist u dat...**
- Mensen zich rustiger en gelukkiger voelen in een groene omgeving? Het verlaagt stress en nodigt uit tot bewegen.
 - Patiënten in ziekenhuizen met uitzicht op groen minder pijnstillers nodig hebben en sneller herstellen?
 - Biodiversiteit betekent dat er veel soorten planten en dieren zijn en dat het laat zien hoe gezond en sterk de natuur is?
 - Groene schoolpleinen ervoor zorgen dat leerlingen beter presteren, meer bewegen en zich socialer gedragen?
 - Meer planten, bomen en bloemen voor meer vogels, bijen, vlinders en egels zorgen en er zo meer leven in de stad komt?
 - Bomen en planten voor schaduw en verdamping zorgen waardoor het wel 8 graden koeler kan worden?
 - Een volwassen boom gemiddeld tussen de 100 en 450 liter water per dag kan opnemen?
 - U uw eigen tuin of buurt ook groener kan maken? Kijk op hethaagsegroen.nl/groendoen.

Toekomstbeeld Vlietweide. GEMEENTE DEN HAAG

Vlietweide: weiland wordt natuurgebied

Den Haag krijgt er een groot nieuw natuurgebied bij: Vlietweide. Het weiland van bijna 13 hectare ligt op de grens van Leidschendam-Voorburg. De polder werd al in de 17de eeuw aangelegd en werd gebruikt voor paarden en schapen. In het weiland worden plassen met ondiep water aangelegd en komen er verschillende bomen, struiken en bloemen. De natuur krijgt alle rust en

ruimte. Het wordt een fijne plek voor vogels, padden en insecten. En mensen! Er komt een wandelpad, bankjes en een speelplek, zodat bezoekers er kunnen wandelen, picknicken en spelen. Meer natuur maakt een drukke stad als Den Haag groener, gezonder en een prettige plek om te leven. Half november gingen de eerste bomen de grond in en eind 2026 is de nieuwe Vlietweide klaar.

Toekomstbeeld Plein 1813. GEMEENTE DEN HAAG

Monumentaal Plein 1813 wordt groener

Plein 1813 in Den Haag is een bekende plek met een belangrijk monument. Het nationale monument herinnert aan de onafhankelijkheid van Nederland in 1813. Het plein krijgt een groene opknapbeurt. Maar liefst 2500 m² stenen maken plaats voor groen. Hierdoor wordt het plein nog mooier en is het monument beter te zien. De pleintjes aan beide kanten van het monument krijgen planten

en gras en de groene stroken onder de bomen worden een stuk breder. Meer groen op het plein zorgt voor een gezondere omgeving en helpt de stad tegen hitte en veel regen, veroorzaakt door een veranderend klimaat. Het wordt een nog mooiere en groenere ontmoetingsplek voor bewoners en bezoekers. Het werk begint in november en is rond maart 2026 klaar.

Toekomstbeeld Stellenboschplein. GEMEENTE DEN HAAG

Stellenboschplein: groene ontmoetingsplek

Bewoners rond het Stellenboschplein in Transvaal krijgen een mooi, groen plein waar kinderen kunnen spelen en zichzelf kunnen genieten van rust en schaduw. Transvaal is een versteende wijk en heeft weinig groen. Omdat het klimaat verandert, worden zomers heter en regens heviger. Door de vele stenen wordt het plein op warme dagen veel te heet en bij flinke regenval kan het water moeilijk weg.

Bewoners konden hun wensen voor vergroening van het plein met de gemeente delen. Zo komen er meer bomen en planten, een selfie-plek voor jongeren en een hele grote boom met bankje daaronder. Door het extra groen wordt het plein een mooie en een fijne plek voor ontspanning en ontmoeting. Het plein is dan ook nog eens klaar voor een veranderend klimaat.

Het Donkere Dagen Offensief is de jaarlijkse campagne van de politie en de gemeente tegen woninginbraken. Als de dagen korter worden, nemen insluipingen en woningdiefstal toe. Je kunt veel doen om het te voorkomen. Ex-crimineel Ron Konings kent alle trucs en geeft tips.

‘De beste beveiliging ben je zelf. Geef inbrekers geen kans.’

Op een vroege avond wandelt Ron Konings (62) door het Benoordenhout. Hij kijkt rond met de ogen van een inbreker. Wat valt hem als eerste op? ‘Overal brandt licht, terwijl de gordijnen nog open zijn. Ik zie precies wat de mensen allemaal aan mooie spullen in huis hebben. Het zijn net showrooms. Zorg voor ondoorzichtige raambedekking.’

In een verlichte woonkamer zit een oudere dame tv te kijken. Ze is alleen en merkt niet dat Ron al een tijd bij haar binnen loert. ‘Deze dame is erg kwetsbaar. Misschien is ze wel hardhorend en zou ze het niet eens merken als er een insluiper binnen is.’ Andere bewoners zijn waakzamer en komen naar buiten. ‘Hallo heren, zoekt u iets? Kan ik helpen?’ Volgens Ron is dat de juiste houding. ‘Als er een onbekende rondhangt in de straat, spreek hem vriendelijk aan en vraag of hij iets zoekt. Een inbreker wil anoniem blijven. Die gaat er meteen vandoor.’

Voorlichting aan bewoners

Op 4 november heeft Ron Konings samen met de politie en gemeente op een goed bezochte bijeenkomst in het ANWB-gebouw in Haagse Hout voorlichting gegeven over preventie van woninginbraak. Hoewel het aantal al tien jaar daalt, is elke melding er een teveel. Om bewoners wijkgerichte tips te geven heeft Ron de avond tevoren het Benoordenhout verkend. In een ver verleden (‘nog in de gulden-tijd’) was hij zelf actief als inbreker/insluiper. Betrapt worden op heterdaad bracht de ommekeer. Inmiddels geeft Ron al jaren voorlichting over inbraakpreventie, babbelt trucs en winkeldiefstal.

Terug naar de wijkwandeling. In een straat met opvallend veel dure bakfietsen op de stoep wijst Ron op een fiets die op slot staat, maar wel los. ‘Deze laad je zo in een busje. Op Marktplaats worden ze voor duizenden euro’s verkocht.’ Even verderop is een bakfiets met een dik kabelslot vastgelegd aan dun metalen hekje. Ron: ‘Wat doet een dief in zo’n geval? Hij knipt niet de kabel door, maar het hek. Dat is veel

Om bewoners bruikbare tips mee te geven verkent Ron Konings de avond van tevoren alvast de wijk.

PHIL NUHUIS

Tips Veilig Wonen

Hoe kunt u woninginbraak voorkomen? Een paar tips op een rij:

- Doe ramen en deuren op slot, ook als u maar even het huis uit gaat.
- Laat lichten branden als het donker is en u niet thuis bent.
- Zorg voor een bewoonde indruk door bijvoorbeeld servies op het aanrecht te laten staan.

Meer informatie?
denhaag.nl/veiligwonen

Wilt u ook een bijeenkomst organiseren in uw buurt? Stuur een e-mail naar preventie@denhaag.nl. Samen werken we met u en andere bewoners aan een veiliger Den Haag.

simpeler. De fiets gaat met kabel en al mee.’

Buitenlamp kapot

Bij veel voordeuren hangt een buitenlamp met een sensor die reageert op bewegingen. Ron test er een paar. Sommige lampen zijn stuk, andere geven maar weinig licht of gaan na minder dan tien seconden alweer uit. ‘Zo’n buitenlamp heeft alleen zin als hij goed is afgesteld, hoog hangt, veel licht geeft en lang aanblijft. Anders schrikt het nauwelijks af.’

Ochtend maakt de dief

Inbrekers en insluipers werken graag in het donker om ongezien hun gang te kunnen gaan. Maar op andere momenten slaan ze net zo goed toe. ‘Neem een gezin met jonge kinderen. Mama is al vroeg naar haar werk. Papa brengt de kinderen naar school. Om de boel ondertussen goed door te luchten zet hij de ramen open. Een ideaal moment om in te breken. Na een paar minuten is de dief vertrokken met alles van waarde wat hij dragen kan. Buren zijn niet thuis of ook druk en gehaast en hebben niks in de gaten.’

Maak het ze niet te makkelijk, dat is en blijft het belangrijkste advies. Elk huis valt vroeg of laat binnen te dringen, maar inbrekers kiezen een huis waar ze denken snel binnen te zijn. Wat afschrikt, is ‘licht, lawaai en lang werk’. Ron: ‘Stel je ligt te slapen en wordt wakker van verdacht gerommel in huis. Ga er niet op af met een stoelpoot of zo iets, maar maak lawaai en roep keihard: ‘Ben jij dat Henk? Ook al woon je alleen en ken je geen Henk. Grote kans dat die inbreker er meteen vandoor gaat. Lawaai schrikt af.’

Doe alsof je thuis bent

Aan het einde van de ronde moet Ron nog iets van het hart: ‘Mensen wijzen graag naar de politie en andere handhavers als het om hun veiligheid gaat. Maar je bent allereerst zelf verantwoordelijk voor je veiligheid. De politie kan niet 24/7 bij je voordeur posten. Kijk eens kritisch naar het hang- en sluitwerk, de buitenverlichting, denk na over een videodeurbel. Het kost wat, maar geeft wel een veiliger gevoel.’

‘En nog belangrijker: gedrag. Maak je fiets altijd vast, laat huis-

“
Ga er niet met een stoelpoot op af, maar maak lawaai”

sleutels nooit aan de binnenkant in het slot, zet de kliko niet klaar om op te klimmen, laat geen ladder slingeren rond het huis enzovoort. Gelegenheid maakt de dief. Na een inbraak denk je: hoe kon ik zo stom zijn. Laat ook niet uitgebreid op sociale media weten dat je op vakantie bent, maar zorg dat het huis een bewoonde indruk maakt. Met een tijdschakelaar regel je dat er ‘s avonds licht brandt. Het kost allemaal weinig moeite, maar kan wel het verschil maken. Let goed op de veiligheid van jezelf en je familie, kijk om naar de buren en bel de politie als je iets verdachts ziet. De beste beveiliging ben je zelf.’

Eva leek alles op orde te hebben: een baan, twee kinderen, een warm thuis. Maar achter gesloten deuren werd haar leven stap voor stap overgenomen door controle, dreiging en geweld. Nu deelt ze haar verhaal om anderen te waarschuwen en hoop te geven.

Als geweld zich vermomt als liefde

Eva leek alles op orde te hebben: een baan, twee kinderen, een warm thuis. Maar achter gesloten deuren werd haar leven stap voor stap overgenomen door controle, dreiging en geweld. Nu deelt ze haar verhaal om anderen te waarschuwen en hoop te geven.

In het begin van de relatie was haar partner charmant en zorgzaam. Hij stond altijd voor haar klaar. Er waren momenten dat Eva twijfelde aan de relatie, maar dan overtuigde hij haar met grootse gebaren en mooie beloftes. Maar er veranderde niets. Hij bepaalde steeds meer wat ze deed, met wie ze sprak en hoe ze zich kleepte. 'Als ik niet meteen opnam, werd hij boos,' vertelt Eva. 'Hij belde soms honderden keren per dag. En als ik zei dat ik even rust wilde, kwam hij opeens bij mijn werk opdagen. Ik dacht dat het bezorgdheid was. Nu weet ik beter: hij wilde controle over mij.'

Lang probeerde ze het goed te praten, voor zichzelf en haar omgeving. Totdat de spanning te groot werd. Hij werd agressief, jaloers, beschuldigde haar van dingen die niet klopten. 'Soms was hij daarna weer heel lief,' legt ze uit. 'Dan dacht ik: misschien bedoelt hij het goed. Maar ondertussen verloor ik mezelf.'

Toen hij haar fysiek begon te mishandelen en bedreigde, wist ze dat ze moest vluchten. Ze pakte haar spullen en vertrok met haar kinderen. 'Ik wist dat blijven geen optie meer was,' zegt Eva.

Stalking

Ze dacht dat het na haar vertrek beter zou gaan, maar dat was niet zo. Haar ex bleef bellen, mailen en voor de deur staan. 'Hij gebruikte de kinderen als excuus om contact te houden,' vertelt Eva. 'Soms stuurde hij lieve berichten, dan weer dreigementen. Ik was constant alert.'

Ze veranderde haar nummer, maar hij wist haar telkens weer te vinden. Overal waar zij ging, volgde hij haar. 'Toen wist ik: dit is stalking. Ik moet hulp zoeken.'

Die hulp vond ze bij Veilig Thuis Haaglanden. In het begin voelde ze zich niet altijd gehoord. 'Soms werd

Intieme terreur kan bij iedereen voorkomen, maar gebeurt het vaakst bij vrouwen en hun kinderen.

GETTY IMAGES

Wist u dat...

In Nederland krijgt ongeveer een op de vijf vrouwen in haar leven te maken met een vorm van partner-geweld. Dat kan gaan om controle, dreiging, psychische druk of fysiek geweld. Bij intieme terreur probeert één partner stap voor stap de ander te beheersen. Vaak gebeurt dat heel geleidelijk: eerst met woorden of jaloezie, later met angst of isolement.

Orange the World is de wereldwijde campagne van UN Women tegen geweld tegen vrouwen en meisjes. De campagne vindt ieder jaar plaats van 25 november, de Internationale Dag tegen Geweld tegen Vrouwen, tot 10 december, de Internationale Mensenrechtendag.

Meer informatie?
denhaag.nl/
oragetheworld

er gedaan alsof het ook aan mij lag,' zegt Eva. 'Alsof we ruzie hadden in plaats van dat hij me terroriseerde.' Toen gedragswetenschapper Janny Metz bij haar zaak betrokken werd, kwam er verandering. 'Wij kijken bij Veilig Thuis niet naar losse incidenten, maar naar het patroon,' legt Janny uit. 'Intieme terreur is een vorm van huiselijk geweld waarbij één persoon macht uitoefent over de ander. Dat patroon is gevaarlijk en kan in sommige gevallen zelfs eindigen in femicide, de moord op een vrouw omdat zij vrouw is.'

Dankzij de samenwerking tussen politie, Veilig Thuis en andere instanties kreeg Eva bescherming. Ze kreeg een Aware-knop (noodalarm), een beveiligde parkeerplek en juridische steun. 'Dat gaf me wat lucht,' zegt ze. 'Maar het stalken hield nog steeds niet op.'

Toen haar ex het gezag over de kinderen verloor, verbeterde de situatie. 'Toen kon ik weer ademen,' zegt ze. 'Nu kan ik me eindelijk richten op ons herstel. Ik volg therapie, werk met plezier en geef mijn kinderen een veilig thuis. Ik kan de kinderen nu aanmelden voor een middelbare school, we

kunnen op vakantie zonder dat hij ons achterna reist en de kinderen hebben hulp gekregen. Maar het blijft iets wat ik bij me draag.'

Slachtoffer heeft geen schuld

Janny ziet het vaker: vrouwen die sterk en zelfstandig zijn, maar toch verstrikt raken in een relatie met een man die controle en geweld op ze uitoefent. 'Het kan iedereen overkomen,' vertelt ze. Zij vindt dat onze manier van denken moet veranderen. 'In onze cultuur leeft nog vaak het idee: waar twee vechten, hebben twee schuld. Maar bij intieme terreur is dat niet zo. We moeten af van de schuld geven aan het slachtoffer, ook wel 'victim blaming' genoemd.'

Campagnes als [isditliefde.nl](https://www.isditliefde.nl) helpen volgens haar om signalen te herkennen. 'Als iemand wil bepalen met wie je mag praten, wat je draagt of waar je bent, dan is dat is geen liefde,' zegt Janny. 'Praat erover als je twijfelt over het gedrag van je partner.'

Eva wil met haar verhaal andere vrouwen kracht geven. Ze wil hen meegeven: 'Wacht niet tot het erger wordt. En vertrouw op je intuïtie. Geen haar op mijn hoofd

“
Als iets niet goed voelt, dan is het dat meestal ook niet.
”

heeft spijt dat ik ben weggegaan. Dat was het moeilijkste wat ik ooit deed, maar ook het beste.' Vastberaden zegt ze tot slot: 'Het stalken is nog steeds niet helemaal gestopt, maar ik blijf het elke keer melden bij de politie. Ik ga daarmee door totdat ik vrij ben.'

Zelf zorgen?

Maak jij je zorgen over iemand of heb je zelf te maken met huiselijk geweld? Neem (anoniem) contact op met Veilig Thuis via 0800-2000 of online via de chat. Bel 112 bij acuut gevaar.

Meer informatie?
veiligthuis Haaglanden.nl

Cycle City Label voor aantrekkelijke fietsstad

Den Haag heeft het hoogste Cycle City Label gekregen. Dit is een internationale erkenning voor steden die fietsen veilig en aantrekkelijk maken. Het label is uitgereikt door de organisatie achter de Tour de France, tijdens het Fietsfestival bij de Tour of Holland.

■ ■ Den Haag werkt al jaren aan een stad waarin fietsen centraal staat. Er komen steeds meer fietspaden bij en op veel plekken is de maximumsnelheid verlaagd naar 30 kilometer per uur. Dat maakt fietsen veiliger. Ook krijgen kinderen op school fietsles, zodat ze goed leren deelnemen aan het verkeer. Voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen is er een speciaal fietsplan: zij kunnen voor een klein bedrag een fiets aanvragen.

Wielerevenementen
Den Haag is ook gaststad van grote wielerevenementen zoals de Tour

de France Femmes en de Tour of Holland. Tijdens deze dagen worden inwoners van alle leeftijden actief betrokken bij fietsactiviteiten, zoals virtueel racefietsen, kidscross, het NK Slowbiking

De gemeente werkt aan een stad waarin fietsen centraal staat

en zelf je eigen smoothies bij elkaar trappen.
Den Haag wil in 2040 een echte fietsstad zijn. Fietsen is gezond, snel, duurzaam en betaalbaar. Het helpt om de stad leefbaar en bereikbaar te houden. Het Cycle City Label laat zien dat Den Haag

goed op weg is met de mobiliteits-transitie.

Criteria label
Bij het toekennen van het label is gekeken naar fietspaden, verkeersveiligheid, fietsparkeren, educatie, onderhoud en bewustwording. Binnenkort komt er een speciaal bord in de stad dat laat zien dat Den Haag een Cycle City is. Het bord komt in de groenstrook rondom de sportcampus. De exacte locatie is nog niet bekend.

Meer informatie?
denhaag.nl/fiets

Wegwerkzaamheden: blijf op de hoogte

De gemeente vindt het belangrijk dat inwoners en ondernemers weten waar en wanneer er aan de weg wordt gewerkt. Daarom kondigt zij wegafsluitingen en werkzaamheden op verschillende manieren aan. Zo blijft iedereen goed op de hoogte.

■ ■ Grote wegafsluitingen en werkzaamheden aan de doorgaande we-

gen van de stad vindt u terug op de website bereikbarestad.denhaag.nl/werkzaamheden. Ook kondigt de gemeente deze wegwerkzaamheden in ieder geval aan via:
■ post aan omwonenden
■ sociale media
■ de digitale nieuwsbrief van de gemeente. Ontvangt u deze nog niet? U kunt zich aanmelden via: denhaag.nl/nieuwsbrief.

Over werkzaamheden in de woonstraten krijgen omwonenden post van de gemeente of het bedrijf dat aan de weg gaat werken.

Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl

De fietsparade is een stoet van verlichte fietsen. VALERIE KUYPERS

Fiets mee met de Fietslichtjesparade

Op donderdag 11 december is de vijfde editie van de Haagse Fietslichtjesparade. De parade begint op het Lange Voorhout, naast de Royal Christmas Fair.

■ ■ Iedereen – jong en oud – is welkom om mee te fietsen in een vrolijke stoet van verlichte fietsen door het centrum van de stad.

Leuke fietsactiviteiten
Vooraf zijn er leuke fietsactiviteiten op het festivalterrein, zoals een slow bike race, warme chocomel, snacks en muziek van een dj. Versier je fiets thuis met lampjes en kom duurzaam en veilig meefietsen. Geen fiets? Leen gratis een verlichte fiets van Cycle and the City.

Veilig en zichtbaar fietsen
De Fietslichtjesparade vraagt op een feestelijke manier aandacht voor veilig en zichtbaar fietsen in de donkere maanden. Er zijn een beperkt aantal plekken, dus meld je snel aan. Deelnemers krijgen bij de start een leuke verrassing.

Meer informatie?
denhaagfiets.nl/fietslichtjesparade

Busbaan Binckhorstlaan ter inzage

■ Tot en met 16 december kunt u reageren op het ontwerp voor een alternatieve busbaan in de Binckhorst. U kunt het ontwerp inzien in het Haags Informatiecentrum in het stadhuis of via de website. Op de nieuwe busbaan kunnen buslijnen 26 en 28 vlotter doorrijden. De busbaan volgt de parallelweg aan de oostkant van de Binckhorstlaan.

Meer informatie?
denhaag.nl/busbaanbinckhorst

Tunnelonderhoud

■ Het is weer tijd voor het onderhoud aan de tunnels. De tunnels worden eens in de drie maanden helemaal schoongemaakt. Medewerkers controleren of er iets in de tunnel toe is aan onderhoud of vervanging. Technici testen of alle software in de bediening van de tunnel werkt zoals het moet. De tunnels zijn tijdens het werk dicht voor verkeer. Om te zorgen dat het verkeer zo min mogelijk last heeft van het onderhoud,

gebeuren de werkzaamheden in de avond en nacht.
■ Victory Boogie Woogietunnel: 26 november van 21.00 tot 06.00 uur en 27 november 21.00 tot 06.00 uur
■ Koningstunnel: 3 december van 21.00 tot 06.00 uur

Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/tunnels

Veiliger oversteken voor fietsers

■ De gemeente maakt de kruising bij de Pompstationsweg en de Van Alkemadelaan veiliger voor fietsers en voetgangers. Op de Pompstationsweg komt richting de Van Alkemadelaan een fietsstrook. Bij de kruising in het duingebied voegt de gemeente het Maurits Kiepad en het fietspad langs de Van Alkemadelaan samen. Zo wordt de route overzichtelijker en veiliger voor fietsers en voetgangers. Het werk is in januari 2026 klaar.

Actueel

■ 21 november 22.00 uur tot en met 24 november werkt de provincie aan de Wippolderlaan
■ 28 november: Rijkswaterstaat werkt aan de Sijtwendetunnel
■ 5-8 december: Rijkswaterstaat werkt aan de A12 tussen Den Haag en Gouda

Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl

‘Met een halve AOW redden we het niet’

Met pensioen gaan is een mijlpaal in ieders leven. Ineens verandert er veel, ook financieel. Het inkomen gaat omhoog of juist sterk omlaag, zoals bij Jan Akkerman (74). Het bezorgt hem veel stress en ook schulden. Dankzij Helpdesk Geldzaken krijgt hij weer meer grip op zijn financiën.

Adviesgesprek bij Helpdesk Geldzaken. Om privacyredenen is dit niet de persoon van het interview.

VALERIE KUYPERS

Ik was zelfstandig chauffeur en heb tot mijn 72e door-gewerkt,’ vertelt Jan. ‘Dat verdiende genoeg om van rond te komen, maar te weinig om een pensioen op te bouwen. Mijn vrouw is een stuk jonger. We moeten nu leven van alleen mijn AOW: de helft van wat echtparen ontvangen. Minder dan het sociaal minimum. Daar had ik geen rekening mee gehouden. Ik heb schulden gemaakt om de vaste lasten te kunnen betalen. We zijn zelfs klant van de voedselbank!’

Servicepunt XL

Heeft u advies nodig of hulp? Er zijn 17 Servicepunt XL locaties in Den Haag. De medewerkers van Servicepunt XL denken met u mee en zoeken samen met u naar een antwoord op uw vraag. Servicepunt XL valt onder Wijkz en kunt u bezoeken in uw buurt. Ook kunt u online uw vraag stellen.

Meer informatie?
servicepuntxl.nl

Samen met een consultant van Helpdesk Geldzaken heeft Jan alle inkomsten, vaste lasten en andere uitgaven doorgenomen. Dat leverde meteen al een meevaller op. ‘Ik heb nooit zorgtoeslag aangevraagd, terwijl ik daar wel recht op heb. Gelukkig waren we op tijd om ook de toeslag van een jaar eerder aan te vragen. Toen was ik echt even heel blij.’

Overwaarde ‘opeten’

Voor aanvullende bijstand wordt gekeken naar inkomen en vermo-

gen. Dat is de waarde van bezittingen, zoals spaargeld en een huis, min de schulden. Jan heeft een eigen huis. Hij moet de overwaarde daarvan aanspreken voor zijn levensonderhoud. ‘Daar heb ik niet zo’n moeite mee. Als zelfstandige heb ik mijn huis altijd al als pensioen gezien. Via een lening van de Sociale Verzekerings Bank (SVB) ontvangen wij aanvullende bijstand tot mijn vrouw ook recht heeft op AOW. Op termijn willen we verhuizen en kleiner gaan wonen.’
Gemeente, Dienst Toeslagen,

Sociale Verzekeringsbank en andere instanties bieden tal van regelingen voor mensen met een laag inkomen. Jan: ‘Ik heb verschillende aanvragen lopen. Elke regeling heeft weer andere voorwaarden wat betreft inkomen en vermogen. En alles hangt met elkaar samen. Vroeger had ik een boekhouder, nu moet ik het zelf regelen. Dankzij de Helpdesk Geldzaken krijg ik er steeds meer grip op.’

Om privacyredenen wordt in dit artikel een verzonden naam gebruikt.

BART VAN VLIET

HENRIËTTE GUEST

THINGS TO MAKE AND DO

Aanvullend inkomen ouderen

De AOW-uitkering voor een echtpaar of alleenstaande moet voldoende zijn om van rond te komen. Maar wat als u geen volledige AOW hebt opgebouwd? Bijvoorbeeld omdat u een tijd in het buitenland woonde of pas op latere leeftijd naar Nederland kwam? Alleenstaande of samenwonende ouderen die moeten leven van minder dan het sociaal minimum hebben mogelijk recht op bijstand. Dat kan zich ook voordoen als de ene partner

al wel AOW ontvangt en de andere (jongere) partner nog niet. De hoogte van deze Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO) hangt af van het inkomen en vermogen. U kunt de AOW en AIO tegelijk aanvragen bij de Sociale Verzekeringsbank. Een checklist op de website laat zien of u in aanmerking komt.

Meer informatie?
svb.nl/nl/aio

Kwijtschelding belastingen

Hagenaars met een laag inkomen kunnen onder bepaalde voorwaarden beroep doen op kwijtschelding van de lokale belastingen. Het gaat onder meer om de afvalstoffen- en rioolheffing. Een digitale vragenlijst op de website van de gemeente maakt snel duidelijk of u hier recht op heeft (inloggen met DigiD). Ook voor de belastingen van het Hoogheemraadschap Delfland (waterschap) kan gedeeltelijk kwijtschelding worden aangevraagd. De aanslag wordt verstuurd

door de Regionale Belasting Groep (RBG). Het verzoek om kwijtschelding moet binnen drie maanden na betaling worden ingediend. Wie in aanmerking komt, krijgt voortaan automatisch kwijtschelding. RBG en de Gemeentelijke Belastingen hebben toestemming nodig om uw gegevens jaarlijks te controleren. Kwijtschelding geldt niet voor woning-eigenaren.

Meer informatie?
denhaag.nl/belastingen/
kwijtschelding
derbg.nl/kwijtschelding

Voordelen Ooievaarsregelingen

Het leven is duur als je moet rondkomen van alleen AOW met misschien een klein pensioen. Met de Ooievaarsregelingen kunnen ouderen dan toch actief blijven en leuke dingen ondernemen. De gratis Ooievaarspas biedt korting bij sporten, cursussen, theater en uitstapjes en zelfs een vergoeding voor een bezoek aan de dierenarts met uw huisdier. AOW'ers met een Ooievaarspas reizen bovendien gratis bij HTM (tram, bus en RandstadRail).

Ook kunt u acht keer per jaar met korting naar de pedicure. De gemeente heeft verder een aantrekkelijke ziekte-kostenverzekering voor als u regelmatig of veel gebruik maakt van zorg. Bij het VGZ Den Haagpakket is het eigen risico volledig meeverzekerd. Komt u in aanmerking voor Ooievaarsregelingen? Vul de checklist in.

Meer informatie?
denhaag.nl/
ooievaarsregelingen

Marjolein van Dorp voor het gebouw van Helpdesk Geldzaken.

VALERIE KUYPERS

Wanneer krijg ik AOW? Het is verstandig dat op tijd uit te zoeken, omdat uw inkomen hierdoor verandert en veel geregeld moet worden. Wilt u deskundig advies? Maak dan een afspraak met Helpdesk Geldzaken.

AOW in zicht? Regel uw geldzaken.

Soms ontdekken mensen pas dat ze geen volledige AOW ontvangen als ze de eerste betaling op hun bankrekening zien staan. Dan komen ze met vragen en zorgen op ons spreekuur. Ze hebben dan vaak minder AOW opgebouwd over de jaren dat ze niet in Nederland woonden. Dan kun je onverwacht onder het sociaal minimum terecht komen. Voor die situaties is er de AIO, dat is aanvullende bijstand. Je kunt het beste AOW en AIO tegelijk aanvragen bij de Sociale Verzekeringsbank.'

Al ruim tien jaar geeft Marjolein van Dorp advies en informatie aan Hagenaars met een laag inkomen. Lange tijd was ze consulent bij Helpdesk Geldzaken. Nu werkt ze bij het team Vroeg Erbij dat actief mensen benadert die achterlopen met het betalen van de vaste lasten. 'Heteerstewat ik samen met cliënten doe is al hun inkomsten en uitgaven op een rij zetten. En vervolgens uitzoeken of ze alles ontvangen waar ze recht op hebben. Wat mij nog altijd verrast, is dat mensen

Helpdesk Geldzaken

Wilt u inzicht in uw toekomstige financiële situatie? Kunt u moeilijk rondkomen van alleen AOW, pensioen of ander inkomen? Maak gratis online of telefonisch een afspraak met Helpdesk Geldzaken voor:

- vragen over persoonlijke geldzaken
- berekenen en aanvragen toeslagen
- betalingsregelingen bij schulden
- hulp bij hoge energiekosten
- informatie over Ooievaarsregelingen

Op meer dan veertig locaties houden deskundige consulenten spreekuur. Telefoonnummer: (070) 353 61 88 Bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur.

Meer informatie?
denhaag.nl/geldzaken

soms niet weten dat ze in aanmerking komen voor toeslagen. Die vragen we dan natuurlijk zo snel mogelijk aan.'

Marjolein voegt er nog wel iets belangrijks aan toe. 'Als je inkomen of huishouden verandert, kun je dat het beste meteen doorgeven aan de Dienst Toeslagen, voorheen Belastingdienst. Het kan grote invloed hebben op de hoogte van de toeslagen. Zo voorkom je dat je teveel ontvangen toeslagen moet terugbetalen. De toeslagen lopen ook gewoon door als je de AOW-leeftijd bereikt. Als je AOW en pensioen gaat ontvangen wordt je inkomen misschien hoger. Geef dat door aan de Dienst Toeslagen en voorkom een schuld. Hetzelfde geldt trouwens als je gaat samenwonen of een kind komt tijdelijk weer thuis wonen. Het inkomen van alle huisgenoten samen heeft invloed op jouw toeslagen. Geef het op tijd door.'

Mijn pensioen

De AOW-leeftijd is een moment waarop er financieel veel gaat schuiven. Inkomen, toeslagen,

“Zet ruim van tevoren goed op een rij of de nieuwe inkomsten passen bij de huidige uitgaven”

belastingen, aanvullende bijstand: het kan allemaal veranderen of helemaal stoppen. Marjolein adviseert ruim van tevoren goed op een rij te zetten of de nieuwe inkomsten passen bij de huidige uitgaven. En rekening te houden met toekomstige kosten zoals een verhuizing. Op mijnpensioenoverzicht.nl kan iedereen vinden hoeveel pensioen is opgebouwd en hoe hoog het pensioen met AOW gaat worden. Zeker bij een verwachte terugval in inkomsten kan het goed zijn om de uitgaven alvast aan te passen.

Zo is er veel om rekening mee te

houden, vertelt Marjolein. 'Als je bijvoorbeeld een bijstandsuitkering hebt en de huur en energiekosten worden daar automatisch op ingehouden, dan stopt dat zodra je AOW ontvangt. Voortaan moet je zelf de vaste lasten betalen. Wie daar niet bij stilstaat, kan ongemerkt schulden opbouwen. Ik doe dit werk al jaren, maar elke situatie blijkt toch net weer even anders.'

Neem iemand mee

'Ik begrijp goed dat mensen dit lastige onderwerpen vinden. Op internet is veel informatie te vinden, maar het blijft ingewikkeld. Kom je er niet uit, maak dan een afspraak bij Helpdesk Geldzaken. Je kunt altijd iemand meenemen om het gesprek later nog eens rustig door te nemen. Trek vooral op tijd aan de bel als je niet kunt rondkomen of schulden dreigt te maken. Als een enkel gesprek niet genoeg is, maken we vervolgspraken. Vraag ook gerust een gesprek aan zonder dat je in geldzorgen zit, om eens op een rij te zetten wat er financieel verandert op de AOW-leeftijd.'

Een groots avontuur in Mariahoeve

Verduurzaming vve Norenburg

‘Een groots avontuur waar je aan begint. Maar ik had het niet willen missen.’ Zo omschrijft Peter Pols, voorzitter van de vve Norenburg, het energiezuiniger maken (verduurzaming) van het flatgebouw aan de Norenburg. ‘Dit hebben we samen met alle bewoners gedaan.’

De vve met 49 appartementen verdeeld over zeven etages is een bekende verschijning in Mariahoeve. Wat begon als een wens voor nieuwe kunststof kozijnen groeide uit tot een compleet verduurzamingsplan. ‘We hadden nog enkel glas uit 1962 in de keuken en slaapkamer. Dat tochtte enorm,’ vertelt Peter. Dankzij de gemeente en adviesbureau Steeds kreeg de vve informatie over subsidiemogelijkheden en het Warmtefonds. ‘We leerden dat je voor het aanvragen van subsidie meerdere maatregelen moet nemen. Zo ontstond het idee om breder te verduurzamen.’

Vijf maatregelen

De vve koos uiteindelijk voor een pakket met vijf maatregelen:

1. Kunststof kozijnen met triple glas
2. Isolatie van het kelderplafond voor warme voeten op de eerste etage
3. Zonnepanelen voor gemeenschappelijk energieverbruik
4. Ventilatie voor gezonde, frisse lucht
5. Vervanging van verouderde verwarmingsketels

Kartrekker

De bewoners meekrijgen was een uitdaging. Maar dankzij Peters inzet – van persoonlijke gesprekken tot het verzamelen van machtigingen – stemden uiteindelijk 43 van de 49 eigenaren vóór.

Peter Pols: ‘Zonder betrokkenheid van bewoners en een kartrekker lukt het niet.’

JURRIAN BROBBEL

Cijfers verduurzaming Mariahoeve

In de wijk Mariahoeve zijn in totaal zes vve's verduurzaamd of daar nog mee bezig (259 appartementen). Dertien vve's hebben al besloten te verduurzamen en twintig vve's bespreken verduurzaming binnenkort op hun Algemene Leden Vergadering (ALV).

 Meer weten over verduurzaming van vve's?
Kijk op denhaag.nl/vve of mail naar isolerenmariahoeve@denhaag.nl

‘Zonder betrokkenheid van bewoners en een kartrekker lukt het niet,’ benadrukt hij.

Subsidies en praktische ondersteuning

De gemeente speelde een belangrijke rol in het proces. Zij hielpen de vve met subsidies, advies en praktische ondersteuning, zoals het leegmaken van 47 kelderboxen. ‘We kregen ook hulp van STO, een organisatie die via de gemeente bewoners ondersteunt. Dat maakte echt het verschil.’

Bewoners zijn positief

Hoewel de energiebesparing pas volgend jaar zichtbaar wordt zijn de eerste reacties van bewoners positief. Zij zijn blij met de nieuwe ramen en deuren, en het gebouw ziet er fris en verzorgd uit. De maandelijkse bijdrage steeg met

gemiddeld tachtig euro. Maar Peter verwacht dat dit bedrag straks minder wordt door de lagere onderhoudskosten en energierekeningen. ‘Daar kijken we naar uit.’

Inspirerend voorbeeld

De verduurzaming van vve Norenburg laat zien wat mogelijk is met samenwerking, doorzettingsvermogen en gemeentelijke ondersteuning. Het is een inspirerend voorbeeld voor andere vve's in Mariahoeve die willen bijdragen aan een toekomstbestendige wijk. De verduurzaming van het gebouw past goed binnen het gemeentelijk beleid ‘Prettig wonen’ dat inzet op prettige, veilige en toekomstbestendige woningen.

Advies over energiezuinig wonen

- De gemeente geeft gratis advies over energie besparen en duurzaam wonen.
- Technisch advies: De gemeente helpt bij vragen over duurzaam woningonderhoud. Bijvoorbeeld bij vragen over woningisolatie of over offertes van bedrijven.
- Energiescan: Woningeigenaren kunnen een gratis energiescan aanvragen. Na zo'n scan weet u welke energiebesparende maatregelen geschikt zijn voor uw woning.

- Advies over subsidies: Heeft u vragen over subsidies of hulp nodig bij de aanvraag? Neem dan contact op met de gemeente via telefoonnummer 14070 en vraag naar een subsidieadviseur.
- Spreekuur: Kom naar een spreekuur over energie besparen en duurzaam wonen. Spreekuren zijn er elke week op verschillende plekken in de stad.

 Meer informatie?
denhaag.nl/duurzaamwonen

Uw huurwoning verduurzamen

Huurt u een woning? Dan kunt u zelf kleine acties ondernemen om uw woning energiezuinig te maken. De gemeente biedt hulp met de Direct Bespaaractie, energiecoaches en de Duurzame Cadeaukaart. Ook mag u uw verhuurder vragen om uw woning energiezuiniger te maken. Kijk voor meer informatie op de website denhaag.nl/duurzaamwonen.

ARNAUD ROELOFSZ

Advies voor vve's

- Als eigenaar van een appartement bent u automatisch lid van een vereniging van eigenaars (vve). Voor vve's gelden wettelijke plichten. Het begrijpen van alle regels kan lastig zijn. De adviseurs van de vve-balie helpen met informatie en advies. Weet u of uw vve goed werkt? Doe de vve-oké test en controleer of de vve voldoet aan haar wettelijke plichten.

 Meer informatie?
denhaag.nl/vve

Isolatiesubsidie: voor eigenaren en huurders van bedrijfspanden

Frisse lucht voor Hague Hoppers

Bij dansschool Hague Hoppers zorgt een energiezuinig ventilatiesysteem voor frisse lucht voor dansers en docenten. Eigenaresse Katya Gerasimova weet hoe belangrijk schone en frisse lucht is bij zoveel beweging.

Van lindy hop tot solo jazz. Bij Hague Hoppers wordt al tien jaar volop gedanst. Na de coronaperiode vond Katya een nieuw pand aan de Herengracht. Ze wist meteen dat er goede ventilatie nodig was. 'Onze lessen zijn erg energiek en er bewegen veel mensen door de ruimte. Ramen en deuren openzetten kan niet, want dat geeft overlast voor de burens. Toch is frisse lucht een must.' De oplossing was een WTW-balansventilatiesysteem. Dit systeem warmt binnenkomende, koude lucht op met warme lucht die naar buiten gaat. Zo blijft de temperatuur prettig, wordt energie bespaard en komt er minder CO2 vrij.

Gemeente steunt

Via het Ondernemersportaal van de gemeente las Katya over de isolatiesubsidie. Ze vroeg verschillende leveranciers om advies. 'Het was een groot project waar ik veel tijd in heb gestoken. Zelfs met subsidie bleef het een flinke investering. Maar omdat ik een huurcontract van tien jaar heb, durfde ik het aan.' Katya had dit systeem ook zonder subsidie gekozen, maar die gaf wel steun. 'Het is fijn dat de gemeente meedenkt over duurzaamheid. Ik voel dat ik er niet alleen voor sta.' Het systeem blijkt een groot voordeel voor Hague Hoppers. 'Ik heb nog nooit een dansstudio gezien met zo'n installatie. Dansers zeggen dat ze zich hier prettig voelen en raden ons aan bij anderen. Het is fijn om zo'n goede naam te hebben.'

Katya: 'Dansers vinden de frisse lucht heel prettig hier en raden ons aan bij anderen.'

FLEUR BEEMSTER

Isolatiesubsidie aanvragen

Bent u eigenaar of huurder van een bedrijfspand in Den Haag? En wilt u dat pand isoleren? Vraag dan de isolatiesubsidie aan. U kunt de subsidie gebruiken voor:

- het plaatsen van isolatieglas;
- het isoleren van: dak, vloer van de begane grond, kruipruimte, gevel;
- het plaatsen van WTW-balansventilatie.

Meer informatie?
denhaag.nl/subsidies

Duurzame keuzes

Katya probeert ook op andere manieren duurzaam te werken. Veel meubels en kleding in de studio zijn tweedehands. 'Bijna alles komt van de kringloop of Marktplaats. Waarom nieuw kopen als dat niet hoeft?'

Ook haar studenten doen mee. Ze scheiden afval netjes en delen of ruilen veel spullen met elkaar, zoals boeken, plantjes en zelfgebakken brood. 'We hebben een hechte community die goed zorgt voor de omgeving.' Soms loopt Katya tegen beperkingen aan. 'Een nieuwe deur staat hoog op mijn lijstje.' Maar het pand dat ze huurt is een monument, waardoor ze de gevel niet zomaar mag veranderen.

Gebouwen delen

Juist door deze beperkingen kijkt Katya

creatief naar de toekomst. 'Onze lessen zijn meestal in de avond. Overdag staat de studio vaak leeg. Het is duurzaam om gebouwen beter te gebruiken. Dan hoeft er minder gebouwd te worden en ontstaat er minder afval. Ik hoop dat meer initiatieven gebruik gaan maken van onze ruimte. Zo wordt het gebouw nuttig voor meer mensen en dragen we samen bij aan een duurzame toekomst.'

Kijk omhoog – benut je dak

Het klimaat verandert. Den Haag krijgt vaker te maken met nattere winters en drogere zomers. Een groen dak vangt regenwater op en het zorgt voor koelte in de zomer en warmte in de winter. Een groen dak zorgt er ook voor dat uw dakbedekking langer meegaat. U kunt hiervoor subsidie aanvragen. Kijk op denhaag.nl/duurzaamwonen voor meer informatie.

Subsidies en leningen

■ Comfort en lage energiekosten in een woning die klaar is voor de toekomst. Als u uw huis wilt verduurzamen, kan de gemeente helpen. Zo zijn er financiële hulpmiddelen zoals leningen en subsidies. Weten waar u recht op heeft kan lastig zijn. Heeft u vragen over subsidies? Of weet u niet waar u moet starten? Neem dan contact op met de gemeente.

Meer informatie?
denhaag.nl/duurzaamwonen

Minder betalen voor energie

■ Wil je minder betalen voor energie? Maak dan een gratis afspraak met een energiecoach. Een vrijwillige energiecoach komt bij je thuis en geeft handige tips om energie te besparen. Voor huurders én woningeigenaren. Ook een lagere energierekening en duurzamere woning?

Kijk op
duurzaamdenhaag.nl/energiecoach

Energiecoach.

DUURZAAM DEN HAAG

Gratis scholingsvouchers, ook in 2026

Deze maand is het een jaar geleden dat de eerste scholingsvoucher van Haaglanden Leert Door werd overhandigd aan Sharmila Algoe. Inmiddels zijn er al driehonderd scholingsvouchers uitgegeven én werd bekend dat het scholingsfonds in 2026 door gaat met de gratis vouchers.

Das is goed nieuws, want met een scholingsvoucher kunnen werkenden en zzp'ers die moeilijk rondkomen zich gratis om- of bijscholen naar een beter betaalde en passende baan. Ook werkloze werkzoekenden zonder recht op een uitkering kunnen een scholingsvoucher aanvragen van maximaal 3.500 euro. Net zoals werkenden met een opleidingsniveau van maximaal mbo-4. Bent u of kent u iemand die op

Voor Sharmila Algoe ging met de omscholing tot voedingsassistent een lang gekoesterde wens in vervulling. HENRIËTTE GUEST

zoek is naar (ander) werk en zich gratis wil ontwikkelen? Kijk dan op de website voor de voorwaarden en het scholingsaanbod. Hier vindt u ook het aanvraagformulier en het contactformulier voor een gratis scholingsadvies. De gekozen opleiding moet leiden tot een baan in een van de volgende sectoren: Bouw & Techniek, Zorg en Welzijn, Kinderop-

vang, ICT, Onderwijs en Openbaar bestuur & Veiligheid. Dit zijn de sectoren die voor de maatschappij van groot belang zijn. Aanvragers die niet voldoen aan de voorwaarden krijgen advies over andere mogelijkheden. **Waarom het Scholingsfonds Haaglanden Leert Door?** Over het belang van (om)scholing

voor volwassenen wordt in ons land al langere tijd gesproken. Met een betere opleiding hebben mensen immers meer kans op passend en beter betaald werk. In de arbeidsmarktregio Haaglanden is hiervoor het scholingsfonds Haaglanden Leert Door opgericht. **Meer informatie?** haaglandenleertdoor.nl

- Wist u dat...**
- het team van Haaglanden Leert Door maar liefst 895 inschrijvingen heeft verwerkt?
 - er nog 63 aanvragen in behandeling zijn en 201 inwoners zijn gestart met hun opleiding?
 - veertien deelnemers hun opleiding inmiddels succesvol hebben afgerond?
 - er 520 mensen zijn doorverwezen of alternatief advies hebben ontvangen?
 - zij niet voldoen aan de voorwaarden; bijvoorbeeld al een uitkering bij de gemeente of UWV hebben?
 - deze voorwaarden duidelijk worden toegelicht op de website?
 - het opleidingsaanbod nog steeds wordt aangevuld met nieuwe opleidingen?
 - het scholingsfonds is opgericht met subsidie van het Europese Sociaal Fonds (ESF)?

ALIVE & KICKING

Zzp: een eigen zaak is mooi, maar kun je er ook van leven?

Bent u zzp'er en overweegt u om deels in loondienst te gaan werken of wilt u overstappen naar een baan in een van de maatschappelijk belangrijke sectoren? Laat u dan gratis om- of bijscholen naar een passende baan. De adviseurs van Haaglanden Leert Door denken graag mee over alle vragen rondom leren, werken en uw loopbaan. **Tip:** Bezoek op 27 november a.s. het Haags Talent Event van

Den Haag Werkt. Dit event wordt van 15.00 tot 19.00 uur georganiseerd in 't Postillion in Den Haag. Daar kunt u zich oriënteren op werk en ontwikkeling, deelnemen aan gratis workshops en in gesprek gaan met werkgevers met interessante vacatures. Het team van Haaglanden Leert Door geeft daar een speciale workshop voor zzp'ers. **Voor meer informatie en aanmelden** haagstalentevent.nl

HENRIËTTE GUEST

Hoe gaat het inmiddels met Sharmila Algoe?

Zij kreeg eind vorig jaar als eerste een scholingsvoucher. Deze werd uitgereikt door wethouder Nur Icar. Zij zegt hierover het volgende: 'Ik wil graag als voedingsassistent werken en ben dan ook heel blij met de kans die Haaglanden Leert Door mij vorig jaar bood met de scholingsvoucher. Hiermee kan ik mij gratis laten omscholen. Ik wil mijzelf blijven ontwikkelen en zo mijn kansen op de arbeidsmarkt vergroten. Ik zit momenteel in de laatste fase van mijn opleiding en heb deze maand een examen, waar ik in december de uitslag van krijg. Ik zie dit met vertrouwen tegemoet en wil daarna nog verder leren. Door mijn stage als voedingsassistent ben ik inmiddels als voedingsmedewerker bij Florence aangenomen. Een geweldig moment en ik kijk uit naar het afronden van mijn opleiding en toekomstige kansen.'

ALIVE & KICKING

Praktijkleren: ken je de inhoud, maar mis je het papiertje?

Wist u dat u de scholingsvoucher van Haaglanden Leert Door ook mag gebruiken voor het behalen van een Praktijkverklaring? Dat is interessant voor iedereen zonder diploma's, maar met werkervaring. Kijk op haaglandenleertdoor.nl bij opleidingen en bekijk het aanbod van de Marlijn Academie voor de te volgen opleidingen. **Met een Praktijkverklaring laten werkenden en werkzoekenden hun** werknemers- en vakvaardigheden zien en vergroten ze hun kansen op de arbeidsmarkt. **De Praktijkverklaring is er voor inwoners zonder een havo, vwo, mbo-2 diploma of hoger.** **Door het behalen van een praktijkverklaring vergroten werkenden en werkzoekenden hun kansen op een passend baan en een nieuwe stap in hun carrière.**

Binnen 24 uur hulp voor jongeren die een uitweg zoeken uit de misdaad

Exit uit de criminaliteit

Het unieke programma Exit helpt Haagse jongeren om uit een criminele omgeving te stappen met maatwerk en snelle ondersteuning. Jonge stadsgenoten die weten waar ze tegenaan lopen, denken mee over praktische en haalbare oplossingen.

Exit richt zich op een groep jongeren met strafbaar gedrag die tot nu toe lastig te bereiken was. Het gaat niet om een keer een winkeldiefstal, maar om jonge Hagenaars tot circa 27 jaar die diep in de criminaliteit zitten. Nikki Fossen is bedenker en projectleider van Exit. 'Deze jongeren blijven regelmatig buiten beeld bij de politie en ze hebben vaak slechte ervaringen met hulpverlening. Sommigen worden onder druk gezet om explosieven te plaatsen of fraude te plegen. Ook komt wapenbezit voor. Deze jongeren zien geen uitweg meer en zullen niet snel om hulp vragen. Als ze dat wel doen, moeten we die mogelijkheid direct aangrijpen. Daarom werken we met een zogenaamde fixer, iemand die binnen 24 uur in kaart brengt wat er nodig is. We richten ons op jongeren die echt een ander leven willen. Ze moeten goed gemotiveerd zijn, dat is de belangrijkste voorwaarde.'

Aaron Kuewor werkt als jongerencoach bij De Verbinders in Moerwijk en wordt ook ingezet voor Exit. 'We doen niet aan wachtlijsten,' vertelt hij. 'Mijn ervaring is dat de volgende drie dingen het beste werken: vertrouwen winnen door persoonlijk contact, onvoorwaardelijke nabijheid en een lange adem. We zetten in op een positieve omgeving, zodat hun oude, negatieve netwerk minder belangrijk voor ze wordt.'

Exit helpt jongeren om opnieuw te beginnen, al is het programma niet vrijblijvend.

Nikki Fossen en Aaron Kuewor: 'We zijn er voor jongeren die geen andere uitweg meer zien.'

GEMEENTE DEN HAAG

Perspectief voor wie echt wil

Exit is een pilot van twee jaar en maakt deel uit van het programma Preventie met Gezag in Den Haag Zuidwest. Hiervoor werken onder meer jongeren, politie, Openbaar Ministerie en hulpverleners samen. Jongeren kunnen zichzelf aanmelden bij Exit, maar ook familieleden of vrienden kunnen dit doen. De aanpak combineert menselijkheid met gezag: perspectief bieden waar het kan, grenzen stellen waar het moet. Alleen wie echt wil stoppen, krijgt via Exit de kans.

Meer informatie?
denhaag.nl/nl/veiligheid

Nikki: 'We handelen uit vertrouwen en weten dat niet alles in een keer is opgelost. Er zijn zo veel verleidingen: op straat en online. Soms vraagt een jongere me: 'Waarom doe je dit allemaal voor mij?' Dan zeg ik: 'Omdat ik vind dat iedereen een kans verdient.' We bieden perspectief, maar stellen ook grenzen. Wie zich opnieuw schuldig maakt aan strafbare feiten, wordt gewoon vervolgd en moet zijn straf uitzitten. Exit is geen zachte hand, maar een kans voor wie echt wil veranderen.'

Jongeren geven advies

'Dit jaar zijn er tien jongeren die we intensief begeleiden,' licht Nikki toe. 'Daarnaast komen we in contact met een veel grotere groep die we naar andere

hulp verwijzen. Jongeren maken zelf deel uit van de aanpak. Zo werken we met een Jongerenadviespanel dat meedenkt over wat werkt en wat niet. De coaches zijn positieve rolmodellen, die soms in dezelfde positie zaten als de jongeren nu. Van leeftijdgenoten en ervaringsdeskundigen nemen ze veel aan.'

'Dat is de kracht van Exit,' besluit Aaron enthousiast. 'Dit programma laat zien dat het kan door snel, slim en menselijk te handelen. We zijn er voor jongeren die geen andere uitweg meer zien. Ze worden door ons echt gezien en gehoord.'

O werkt dat zo: Restaureren van archiefmaterialen

Een grenzeloze liefde voor boeken en papier bracht Marjolein naar de gemeente. Al sinds 1987 is ze restaurator voor het Haags Gemeentearchief (HGA). 'Ik loop vaak in het archief glimlachend langs mijn eigen werk. Dan denk ik: daar staat weer een stukje historie dat mede dankzij mij bewaard blijft.'

■ In 1995 werden zij en haar collega's de allereerste 'bewoners' van het gloednieuwe stadhuis. Marjolein en haar collega restau-

reren en conserveren boeken en papieren zoals oude bouwtekeningen. Dat is puzzelen voor gevorderden. 'Ik krijg vaak een envelop of dossiermap met stukjes halfvergaan papier. Met veel geduld zoek ik de passende stukjes bij elkaar om een zo compleet mogelijk document te krijgen. Met stijf sel en Japans papier worden de stukjes weer samengevoegd tot een geheel. Zo wordt het bewaard en vaak ook gedigitaliseerd. Belangrijk omdat inwoners soms op zoek zijn naar oude kaarten van hun

Ik heb echt de meest bijzondere boeken in handen gekregen en mogen restaureren

woon omgeving of naar oude bouwtekeningen. Die kun je moeilijk een envelop geven met stukjes papier.'

In het HGA liggen stukken opgeslagen die volgens de wet bewaard moeten blijven, maar het heeft inmiddels ook bijna een museumfunctie. 'Ik heb echt de meest bijzondere boeken in handen gekregen en mogen restaureren. Handgeschreven met inkt. Dan moet ik me echt inhouden om niet elke pagina te bewonderen. Over het algemeen kijk ik helemaal niet naar de tekst op de papieren of in de boeken. Ik zie alles als een project waar ik mijn tanden in kan zetten. Voor mij is de staat van de

materialen het enige wat telt. We lenen regelmatig bijzondere stukken uit aan musea. Gelukkig maar, het is zonde als niet veel mensen ze zien.'

Benieuwd of er nog oude materialen over jouw woonomgeving te vinden zijn? Neem eens een kijkje bij het Haags Gemeente Archief in het stadhuis aan het Spui.

Meer informatie?
haagsgemeentearchief.nl

Wat vinden de fracties van... de Havenvisie Scheveningen?

Iedere maand kunnen inwoners via social media kiezen over welk onderwerp ze de standpunten van de verschillende fracties willen lezen. Deze maand kreeg het onderwerp Havenvisie Scheveningen de meeste stemmen. VVD, GroenLinks en PVV geven hierover hun mening. Wilt u mee-stemmen over wat het volgende onderwerp moet worden? Volg dan de Haagse gemeenteraad op X, Instagram of Threads: @Gemeenteraad070.

Scheveningen wil een sterke, duurzame haven zijn. De Havenvisie richt zich op werk, innovatie, veiligheid en natuur. Er is veel overleg geweest met bewoners en bedrijven. Een speciaal programma-bureau gaat zorgen voor goede samenwerking en uitvoering. Op 10 december wordt hierover gesproken in de commissie Bestuur van de Haagse gemeenteraad.

In Scheveningen is er ruimte voor zowel beroepsvaart als pleziervaart.

GEMEENTE DEN HAAG

Waardering voor de Haven

In de haven wordt elke dag keihard gewerkt. De Haagse VVD is trots op de haven en alle ondernemers die de haven maken. Van visserij die ons voorziet van verse vis uit de Noordzee, tot offshore. De gemeente moet de haven koesteren en havengebonden ondernemerschap volop de ruimte geven. Dat betekent ook dat de gemeente moet wachten met de zero emissie-zone tot de er voldoende ruimte is op het energienet en elektrische vrachtwagens betaalbaar zijn.

Sterke haven, duurzame toekomst

Scheveningen en haar haven zijn al eeuwen onlosmakelijk met elkaar verbonden. De Havenvisie moet zorgen voor een toekomstbestendige haven: een plek waar innovatie en duurzaamheid hand in hand gaan. Zo blijft er werk voor Scheveningen en dragen havenbedrijven bij aan een sterke, schone economie. Scheveningse bedrijven spelen bovendien een sleutelrol in het beschermen van kritieke infrastructuur op zee.

Heldere kade(r)s

De haven moet primair een werkhaven blijven. Visserij, schepen en bedrijven krijgen de ruimte, terwijl overbodige bouwactiviteiten in het havengebied worden afgewezen. Werkgelegenheid, veiligheid en bedrijfsvoering horen centraal te staan. Regelgeving vanuit Den Haag en/of Brussel die de concurrentiepositie aantast, moet worden beperkt. De PVV-fractie pleit voor heldere kaders, minder regeldruk en méér zicht op echte nautische bedrijvigheid in Scheveningen.

Raad aan het woord

Arjen Dubbelaar, Hart voor Den Haag

De wooncrisis is enorm. Hagenaars wachten jaren op een sociale huurwoning. De feiten zijn keihard: de afgelopen vijf jaar kregen statushouders 1.777 woningen, terwijl er maar 1.760 werden bijgebouwd. Er gaan dus méér woningen naar statushouders dan erbij komen. Dit is onacceptabel! Het college moet stoppen met het slaafs uitvoeren van de landelijke 'taakstelling' die deze oneerlijke voorrang afdwingt. In tijden van schaarste kiezen wij voor onze eigen inwoners. Het is tijd voor bestuurlijke ongehoorzaamheid. Hagenaars eerst!

Janneke Holman, PvdA

7.201 mensen zijn dakloos in en rond onze stad. Dat blijkt uit de nieuwe dakloosheidstelling. Cijfers die schreeuwen om actie. Want achter elk getal schuilt een verhaal: een jongere zonder kamer, een moeder zonder veilige plek, iemand die van bank naar bank zwerft. Dakloosheid is geen randprobleem, het is een gevolg van de wooncrisis die ons allemaal aangaat. Daarom is tijd voor een doorbraak. Meer betaalbare woningen, minder leegstand, en voorkomen dat mensen op straat komen te staan. Zodat iedereen kan rekenen op een fijn en veilig thuis.

Lesley Arp, SP

Al jaren strijdt de SP ervoor dat de mening van huurders serieus wordt genomen bij de keuze tussen sloop en renovatie. In Bouwlust-Vrederust koos het college voor massale sloop, zonder dat bewoners hier echt iets over te zeggen hadden. Nu dreigt hetzelfde in de Zeezwaluwstraat in Duindorp te gebeuren. Ons voorstel om huurders in de toekomst mee te laten beslissen over sloop wordt binnenkort besproken in de raad. Dit soort keuzes zijn immers te aangrijpend om enkel aan woningcorporaties over te laten!

Stad in de raad

“Willen we de goede ontwikkelingsgrond voor de kunst hier in Den Haag behouden, dan vraagt dat om visie en duidelijke keuzes.”

Inspreker N. Stijn, namens de Haagse broedplaatsen, in de vergadering van de commissie Samenleving van 16 oktober. Onderwerp: Nota Broedplaatsen-beleid.

Kort

Haagse Jongerentop

Op 15 oktober gingen ruim dertig Haagse jongeren in gesprek met gemeenteraadsleden tijdens de Jongerentop in The Grey Space. Via speeddates deelden zij ideeën en stelden vragen. De bijeenkomst was onderdeel van Raad in de Stad en vormde de afsluiting van het programma in deze raadsperiode.

Meer informatie? denhaag.nl/raadindestad

Informatie

Wilt u spreken in de raad?

Iedereen kan spreken tijdens raads- en commissievergaderingen over onderwerpen die op de agenda staan. Dit heet 'Stad in de raad'. Voor inlichtingen hierover of om u aan te melden, kunt u terecht bij de griffie: telefoon (070) 353 31 31 of e-mail griffie@denhaag.nl.

Informatie over de raad

Informatie over de raad, de volledige agenda's, besluiten en verslagen van de raad en commissies vindt u op denhaag.nl/gemeenteraad. De stukken zijn ook in te zien bij het Den Haag Informatiecentrum (Stadhuis, Spui 70).

Een vergadering volgen

Kijk op denhaag.nl/uitzendingenraad voor een live uitzending van de commissie- of raadsvergaderingen. Raadsvergaderingen zijn ook live te zien op Den Haag TV (Ziggo kanaal 40)

Adres gemeenteraad

Postbus 19157
2500 CD Den Haag
E-mail: griffie@denhaag.nl

Raadsvergaderingen

Donderdag 4 december
Raadzaal, Spui 70 (stadhuis)
13.30 uur

Donderdag 18 december

Raadzaal, Spui 70 (stadhuis)
13.30 uur

Meer informatie? denhaag.nl/gemeenteraad

De fracties in de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze pagina.

Thuiswonende jongeren die voor een familielid zorgen, raken soms overbelast. Hierdoor kunnen hun eigen leven en hun studie in het gedrang komen. Daarom is het goed dat Haagse organisaties, de Haagse Hogeschool en de gemeente zich extra voor hen inzetten.

Zorg voor familieleden vraagt veel van jongeren

Ben jij jonger dan 25 jaar en zorg je weleens voor iemand anders? Misschien ga je wel met je zieke moeder mee naar het ziekenhuis. Of geef je je broertje met een beperking te eten. Wellicht moet je inspringen omdat je vader, die een verslaving heeft, niet voor het gezin kan zorgen. Voor veel jongeren is dit normaal. Dit doe je als vanzelfsprekend voor familieleden, soms zonder te weten dat je mantelzorger bent. Op school zijn ze er meestal niet van op de hoogte welke taken jij in het gezin hebt.

Meer aandacht

Jonge mantelzorgers zijn daardoor vaak niet in beeld en krijgen zo niet de ondersteuning die ze nodig hebben. Het gaat om jongeren tot ongeveer 25 jaar die nog thuis wonen, studeren en/of financieel afhankelijk zijn van hun ouders of verzorgers. Regelmatig gaan de taken die ze als mantelzorger hebben ten koste van hun eigen ontwikkeling.

Sanne Schuurmans is begeleider bij Stichting Kompas. Deze Haagse organisatie zet zich in voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten. 'We zien dat jongeren die voor anderen zorgen vaak pas bij ons komen als ze vastlopen. Of ze realiseren zich later in hun leven dat de taken die ze hadden fysiek of geestelijk pittig waren. Niet iedereen wil erover praten, zeker als er sprake is van psychische klachten en verslaving. Dat maakt het niet eenvoudig om deze jongeren te bereiken, maar daar doen we zeker ons best voor. Met preventie en steun willen we hen ontlasten. Bij Kompas werken we met vrijwilligers die zelf ervaring hebben als mantelzorger. Ze weten dus waar de jonge mantelzorgers tegenaan kunnen lopen. Deze vrijwilligers begeleiden de jongeren – met gesprekken een-op-een of in lotgenotengroepen. We merken dat jongeren behoefte hebben aan warm contact, het liefst in hun eigen omgeving: op school, bij de sportclub of in een wijkcentrum. De drempel moet dus laag zijn.

We realiseren ons dat hun problemen niet zomaar op te lossen zijn.

Sanne Schuurmans (links) en Yvonne van Zaalen.

ARENDA OOMEN

Kan jij als jonge mantelzorger hulp gebruiken?

Er zijn verschillende Haagse organisaties waar je terecht kunt voor steun als jongere die voor anderen zorgt. Zo zijn er Logeerhuizen en Zorgmaatje aan Huis, die tijdelijk taken kunnen overnemen. Ook kan een mantelzorgmakelaar adviseren. Verder kun je onder andere naar Youz, Kompas, het Jongeren Informatie Punt, het Jeugd Interventie Team, Jongerenpunt070 en PEP Den Haag. Zie ook socialekaartdenhaag.nl.

Door meer aandacht te besteden aan deze groep en door eerder te signaleren als jongeren te zwaar belast worden, hopen we stappen te maken. Bij de gesprekken en in lotgenotengroepen kunnen jongeren hun hart luchten. Ook organiseren we activiteiten, zodat ze leuke dingen voor zichzelf kunnen doen. Daarvoor werken we samen met de gemeente en andere Haagse organisaties. Ook is het goed om te kijken of de situatie van het familielid dat hulp nodig heeft verbeterd kan worden.'

Behoeftes in beeld

Yvonne van Zaalen werkt als lector Relationale Zorg bij de Haagse Hogeschool. Zij doet onderzoek naar het verbeteren van relaties en samenwerking binnen de zorg. 'Iedere twee jaar meten we onder onze studenten wie mantelzorgtaken op zich nemen. Dat is 21 procent van de studenten; daarvan is 5 procent zwaar belast. Als je hoort dat sommigen meer dan twintig uur per week met de zorg voor familieleden bezig zijn, dan weet je dat dit veel van hen vraagt. Wat het extra zwaar maakt, is de verantwoordelijkheid en tijdsdruk,

bijvoorbeeld voor het geven van medicijnen. Binnen gezinnen is het goed als iedereen zich bewust is van de keuzes. Een belangrijke vraag: is dit kind de meest logische persoon om de zorg te leveren?

In overleg met de gemeente en alle betrokken Haagse organisaties zijn we bezig een kennisplatform op te zetten. Het doel is om een beter beeld te krijgen van welke problemen er spelen, wat de behoeftes zijn en waar ondersteuning nodig is. Het lastige is dat deze jongeren heel weinig tijd hebben; hun agenda zit al zo vol. Om hen te bereiken, organiseren we op scholen regelmatig tafellaken-sessies. Dan zetten we een tafel neer, bijvoorbeeld in een centrale ruimte, waar jongeren kunnen aanschuiven. Zo ontstaan de meest persoonlijke gesprekken, zonder dat ze er extra tijd voor hoeven te maken.'

Bijzondere kwaliteiten

Hun inzet levert de jonge mantelzorgers ook veel op, stelt Yvonne. 'Ze leren van alles, zoals plannen, zorgen voor een ander en hun weg vinden bij maatschappelijke en zorginstellingen. Ook voeren ze

“
21 procent
van Haagse
studenten zorgt
voor familielid
”

soms medische handelingen uit of doen ze de geldzaken van het gezin. Bij werk en opleiding zijn kwaliteiten als leiderschap en communicatie heel belangrijk. Daar scoren deze jongeren hoog op. Helaas gebeurt er ook in het onderwijs nog te weinig om hen te ontlasten. Uitzonderingen zijn lastig, maar het kan wel. Kijk maar naar topsporters die met een topsportstatus bijvoorbeeld examens op een ander moment mogen doen. Voor vijf procent zwaar belaste studenten zou een mantelzorgverklaring heel goed zijn. Ook zouden mantelzorgactiviteiten kunnen gelden als vervangende studieopdracht. Dat zou deze studenten echt helpen.'

Tiende editie **Royal Christmas Fair** op Lange Voorhout

De Royal Christmas Fair, de grote Haagse kerstmarkt op het Lange Voorhout, bestaat tien jaar. Dit jaar kunt u twintig dagen lang de markt bezoeken, van 4 tot en met 23 december. Er zijn honderd kersthuisjes vol ambachtelijke producten, een sterrenhemel van duizenden led-lichtjes, sfeervolle haardvuurtjes, 18 foodtrucks met winterse gerechten en barretjes met dampende glühwein.

De Kerstman komt elke dag op bezoek. Ook kunt u genieten van onder andere kerst- en kinder-koren, een sing-a-long, een kerstbingo en verhalenvertellers. De Royal Christmas Fair is dagelijks van 12.00 tot 21.00 uur gratis te bezoeken.

 Meer informatie?
Royalchristmasfair.nl

Van alles te beleven op de Royal Christmas Fair. THE HAGUE & PARTNERS

Indisch weekend bij **KunstPost**

KunstPost Mariahoeve organiseert van 12 tot 14 december een Indisch weekend. De maandelijkse serie Film op Vrijdag is geheel gewijd aan Wieteke van Dort. De artieste had zelf haar atelier in KunstPost en haar nalatenschap wordt daar ook beheerd. Er zijn diverse filmbeelden en fragmenten uit 'Land van de Zon'. Rik van der Burg vertelt over Wieteke van Dort.

De film is gratis toegankelijk. De 'Kumpulan Dansant' op zaterdagmiddag met muziek, dans en rijsttafel is volgeboekt. Het weekend sluit af met een gratis gamelanconcert op zondagmiddag.

 Informatie en aanmelden
kunstpost.nl

De in 2024 overleden Wieteke van Dort. ROBIN VAN LONKHUIJSEN | ANP

Cool Event op Scheveningen

De hele winter, tot en met zondag 1 maart, ligt er een schaatsbaan van maar liefst 600 m² op het Kurhausplein. Voor de zestiende keer kunnen jong en oud hier komen schaatsen tijdens het Cool Event Scheveningen. Handschoenen zijn verplicht, noren zijn niet toegestaan. De schaatsbaan is

elke dag open van 10.00 tot 22.00 uur. De toegangsprijs is € 7,50, tickets inclusief schaats-huur kosten € 12,50.

 Kaarten via
tickets.cooleventscheveningen.nl

In gesprek over werk op het Haags Talent Event. HENRIËTTE GUEST

Haags **Talent Event**

27 NOV Op zoek naar (ander) werk? Den Haag Werkt, het werk- en ontwikkel-bedrijf van de gemeente, organi-seert donderdag 27 november het tweede Haags Talent Event. Van 15.00 tot 19.00 uur kunt u informatie vinden over werk en ontwikkeling, in gesprek gaan met werkgevers met interessante vacatures en gratis workshops volgen. Locatie: Postillion Hotel Den Haag, Waldorpstraat 15. Wat kunt u verwachten?

- Werkgevers met leerwerkbanen en vacatures uit verschillende sectoren;
- Informatiestands van Den Haag Werkt, UWV, Helpdesk Geldzaken, het Sollicitatiecentrum, HalloWerk, het Leerwerkloket enzovoort;

- Workshops over Praktijk-verklaringen, GeldFit en 'Zzp of in loondienst?' door Haaglanden Leert Door (scholingsvouchers om u gratis om- of bij te scholen naar beter betaald en passend werk);
- Een speciaal plein voor Nieuw-komers en Vrouwen (met aandacht voor deeltijd naar voltijd, vrouwen in de techniek en passende opleidingen);
- Bij het Sollicitatiecentrum kunt u een professionele LinkedIn-profielfoto laten maken, uw cv laten checken en sollicitatietips krijgen.

Het event is voor alle inwoners van regio Haaglanden.

 Informatie en aanmelden
haagtalentevent.nl

Kunstroute Hoogtij

28 NOV Vier keer per jaar kan iedereen gratis een hele vrijdagavond kunst kijken in Den Haag. Ook op 28 november zijn ruim twintig kunstlocaties in de binnenstad open voor publiek: galeries, kunstinstellingen en kunstenaarsinitiatieven.

De toegang is gratis en er zijn ook gratis rondleidingen voor wie dat wil. De route start om 19.00 uur bij 'Page not Found' aan de Boeck-horststraat 102-104.

 Meer informatie?
hoogtij.net

Groeten uit Segbroek in **Regentes**

Theater De Regentes bestaat twaalfenhalf jaar en viert dat met een voorstelling die draait om de mensen uit de buurt. In 'Groeten uit Segbroek' brengen 45 buurt-bewoners hun verhalen op het toneel. De muziek komt van het Haagse ensemble Kluster5, dat live speelt tijdens de voorstelling. Data: 26, 28, 29 en 30 november. Kaarten kosten € 7,50.

 Meer informatie en tickets
theaterderegentes.nl

Srefidensi Dey in bibliotheek

Op 25 november 2025 is het precies vijftig jaar geleden dat Suriname onafhankelijk werd van Nederland. Dat bijzondere jubileum vieren we met Srefidensi Dey in de Centrale Bibliotheek. Een feestelijke avond vol muziek, eten, gesprekken en optredens, waarin Surinaamse verhalen, cultuur en trots centraal staan. De avond is een initiatief van Bibliotheek Den Haag en de gemeente.

 Meer informatie?
bibliotheekdenhaag.nl

Twee jongens met de nieuwe Surinaamse vlag in 1975. BERT VERHOEFF | ANP | HOLLANDSE HOOGTE

Kijk ook op **denhaag.com**

Weten wat er in Den Haag te beleven is? In de agenda van denhaag.com vindt u eindeloos veel evenementen, tentoon-stellingen, wandelingen, concerten en voorstellingen. U kunt zich daar ook abonneren op een nieuwsbrief met meer informatie.

 Nieuwsgierig?
denhaag.com/agenda

Lekker schaatsen. HENRIËTTE GUEST